

Sosiaali- ja terveysjohtajan ajankohtaiskatsaus

395/05.17.01/2017

Sotela 14.02.2017 § 16 Valmistelijat: sosiaali- ja terveysjohtaja Kirsi Korttila, puh. 03-849 4200, vanhus- ja hoitopalvelujohtaja Riitta West, puh. 050 547 7091, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Sosiaali- ja terveysjohtaja selostaa lautakunnalle ajankohtaisia asioita.

Vanhusten tehostetun palveluasumisen palvelusetelin arvo

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kokouksessaan 22.11.16 § 141 valmisteluohjeen, että tarkistetaan palvelusetelin arvoa kohtuullisesti, jotta myös pienituloisilla on mahdollisuus käyttää sitä.

Tehostetun palveluasumisen palvelusetelin arvo määräytyy tulojen perusteella, tuloluokkia on 7. On havaittu, että neljässä alimmassa tuloluokassa luokan alarajalle sijoittuvilla ei jää riittävästi käyttövaraa. Ylärajalla olevilla käyttövaraa jää riittävästi. On tehty erilaisia laskelmia, millä palvelusetelin arvolla käyttövaraa jäisi riittävästi. Laskelmia voidaan käydä tarvittaessa kokouksessa läpi.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (24.7.2009/569, §8) mahdollistaa jo sen, että palvelusetelin arvoa voidaan korottaa harkinnanvaraisesti niiden asiakkaiden kohdalla, joilla käyttövaraa ei jää riittäväksi, joten palvelusetelien arvoihin ei olla esittämässä muutosta.

Omaishoidon palvelusetelin arvo ja omaishoitajien vapaapäivät.

Omaishoitajayhdistyksen puheenjohtajalta on tullut sähköposti 14.12.16, jossa on pyydetty selvitystä Heinolan maksamista omaishoitopalkkioista ja omaishoitajien vapaapäivien pitämisestä. Indeksikorotuksen jälkeen Heinolan maksamat omaishoitopalkkiot neljässä hoitoluokassa vuonna 2017 ovat seuraavat (e/kk): hoitoluokka yksi 392,02, hoitoluokka kaksi 489,41, hoitoluokka kolme 784,05, hoitoluokka neljä 1112,20. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä ei ole Heinolan alinta luokkaa vastaavaa hoitoluokkaa (hoitoluokkia siis yhteensä vain kolme), koska siellä omaishoito katsotaan olevan vaihtoehto vain tehostetulle palveluasumiselle. Sosiaali- ja terveysministeriön kuntainfokirjeessä 9/2016 omaishoidon tuen hoitopalkkioista vuonna 2017 vähimmäismäärä alimmassa hoitoluokassa on 392 euroa ja raskaimmassa hoitoluokassa 784,01 euroa.

Alueellisessa vanhuspalvelujen työryhmässä on viime syksynä vertailtu vanhuspalvelujen omaishoidon vapaan järjestämisen tapoja ja todettu, että Heinolassa on selkeästi monipuolisemmat vaihtoehdot järjestää omaishoidon vapaita (perhehoito hoidettavan kotona tai perhehoitajan kotona, päivätoiminnassa, jaksottaispaikoilla, omissa yksiköissä, parkkihoitona päivätoiminnassa, palvelusetelillä omaishoitajan kotiin tai jaksottaispaikoille). Palveluohjaaja järjestää omaishoitajan ja -hoidettavan tarpeisiin räätälöityjä omaishoitajan vapaa-päiväjärjestelyjä. Vuonna 2015 n. 40 % yli 65 -vuotiaiden omaishoitajista käytti vapaita, osittain hyvin epäsäännöllisesti. Vuonna 2016 jo yli 50 % käytti vapaapäiviä ja systemaattisemmin. Palveluohjaajat kannustavat omaishoitajia pitämään vapaita ja erityisesti silloin, kun huomaavat uupumisen merkkejä. Periaatteessa omaishoitajan vapaapäivän pitämiseksi löytyy aina joku paikka hoidettavalle. Kaupungin omille paikoille on yleensä 2-3 viikkoa eteenpäin varattu paikat. Näille paikoille pyritään keskittämään kaikkein raskashoitoisimmat omaishoidettavat ja heille ohjelmoidaan paikat jo kuukausiksi eteenpäin. Jos omaishoitaja itse jättää vapaapäivän aikaisen hoivapaikan varaamisen viime tippaan eli muutaman päivän varoitusaikalle, niin silloin ei pystytä kaikkiin toiveisiin vastaamaan. Jos omaishoitajalla on akuutti tilanne (on itse sairaana tai menee lääkäriin tai omaishoitaja on todella väsynyt) niin silloin etsitään aina joku vaihtoehto (vaikka Lahdesta palvelusetelipaikka), että vapaa järjestyy. Hoidettavalta peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (§ 6b) mukaisesti enintään 11,50 euroa vuorokaudessa omaishoidon vapaapäivän aikaisesta hoidosta.

Ehdotus: Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja (KK): Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta päättää merkitä annetun ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Lisäksi keskusteltiin seuraavista asioista:

- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilanne sekä yhtymän alustavat tilinpäätöstiedot erikoissairaanhoidon osalta
- yhtymän hallituksen päätös 14.2.17 lopettaa psykiatrisen poliklinikka Heinolassa.
- kehitysvammaisten asumispalvelujen uudisrakentamisen tilanne

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto